

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καντάτα (Ο άνθρωπος με το κασκέτο), Τ. Λειβαδίτης

Η Καντάτα είναι ένα συνθετικό ποίημα με θεατρική, θα λέγαμε, σύνθεση. Ο ίδιος ο ποιητής δίνει στην αρχή το σκηνικό και τα πρόσωπα. Σκηνικό: Συνοικιακός δρόμος σύγχρονης πόλης. Αρχίζει να βραδιάζει. Πρόσωπα: Ποιητής. Ο άνθρωπος με το κασκέτο. Διάφοροι περαστικοί. Χορός από γυναίκες και άνδρες (οι γυναίκες μαζεμένες σε μια εξώπορτα· οι άντρες αριστερά, πλάι στη σκαλωσιά μιας οικοδομής). Στο απόσπασμά μας μιλάει ο άνθρωπος με το κασκέτο. Είναι η δεύτερη φορά που παίρνει το λόγο. Την πρώτη φορά αφηγήθηκε τη σύλληψη ενός φτωχού ανθρώπου — «επιγραφοποιός το επάγγελμα». «Συχνά» λέει ο ποιητής, «του αρέσει να μιλάει σε ύφος βιβλικό».

16. Και την πρώτη νύχτα μπήκε μες στο κελί ένας άνθρωπος που 'χε χάσει το πρόσωπο του, κι ακούμπησε το φανάρι που κρατούσε κάτω στο πάτωμα.
17. Κι ο ίσκιος του μεγάλωσε πάνω στον τοίχο.
18. Και τον ερώτησε: πού έχεις κρυμμένα τα όπλα;
19. Κι εκείνος, κανείς δεν ξέρει αν από σύμπτωση, ή ίσως για ν' απαντήσει,
20. έβαλε το χέρι πάνω στην καρδιά του.
21. Και τότε τον χτύπησε. Ύστερα μπήκε άλλος άνθρωπος που 'χε χάσει το πρόσωπό του και τον χτύπησε κι αυτός.
22. Κι οι άνθρωποι που 'χαν χάσει το πρόσωπό τους, ήσαν πολλοί.
23. Και ξημέρωσε. Και βράδιασε.
24. Ημέρες σαράντα.
25. Κι ήρθαν στιγμές που φοβήθηκε πως θα χάσει το λογικό του.
26. Και τον έσωσε μια μικρή αράχνη στη γωνιά, που την έβλεπε ακούραστη κι υπομονετική να υφαίνει τον ιστό της.
27. Και κάθε μέρα τής τον χάλαγαν με τις μπότες τους μπαίνοντας.
28. Κι εκείνη τον ξανάρχιζε κάθε μέρα. Και της τον χάλαγαν πάλι. Και τ' άρχιζε ξανά.
29. Εις τους αιώνας των αιώνων.

[Καντάτα: Φωνητική σύνθεση, με χαρακτηριστικό της ότι τραγουδιέται από έναν ή περισσότερους σολίστες ή και χορωδία, κατά κανόνα με συνοδεία οργάνων· αναπτύχθηκε στον 17ο αι. και διαμορφώθηκε στη μορφή που τη γνωρίζουμε σήμερα, δηλαδή ως είδος μικρού ορατορίου, τον 18ο αι., κυρίως με τις καντάτες του Μπαχ· τα θέματά της είναι συνήθως εκκλησιαστικά, αλλά υπάρχουν και κοσμικές καντάτες.]

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να παρακολουθήσετε τα διαδραματιζόμενα μέσα στο απόσπασμα με τη βοήθεια των λέξεων «νύχτα», «κελί», «τον ρώτησε», «τον χτύπησε», «τον έσωσε».
(15 μον.)

Β. Γιατί ο ποιητής χαρακτηρίζει τους βασανιστές του φυλακισμένου με τη φράση «είχαν χάσει το πρόσωπό τους»; (15 μον.)

Γ. Ποιος είναι ο ρόλος της αράχνης μέσα στο απόσπασμά μας; Τι εννοεί ο ποιητής λέγοντας ότι «τον έσωσε μια αράχνη»;